

Broderfolk

HARJEDALEN
ENGERDAL
HOTTÅLEN
RØROS
TYNSET
TRYSIL
SARNA
TOLGA
SÅLEN
TYPÅL
IDRE
OS

INN H O L D

NR. 03-2013 ÅRGANG 2

Therese drømmer om gull ... s31
Gjermund vant tre gull S22
Trond leder landslaget S20
Björn Mörberg sjef i Os..... S 8

Svegstjeier curlar för guld . s 48
Luppen fyra i Australien..... S 16
Utrotningshotat..... S 10
Elling från Ytterhogdal..... S 3

Hessdals FENOMENET

På begynnelsen av 1980-tallet kom de første meldingene om lysobservasjoner i Hessdalen. Det var mange som viste sin interesse for Hessdalsfenomenet, og mange var skeptiske til hva dette var for noe. Forsker ved Høgskolen i Østfold Erling P. Strand har jobbet med Hessdalsfenomenet siden 1984, fortsatt får han inn meldinger om nye observasjoner.

..... **HESSDALEN** Tekst: Tove Østby. Foto: Bjørn Gitte Hauge/Arkiv

OBSERVASJONER

Vinteren 1982 begynte media å interessere seg for lysene som ble observert i Hessdalen. De første observasjonene fra lokalbefolkningen ble meldt inn i november 1981. Lysfenomenene ble ofte beskrevet som lysende store kuler, som beveget seg rundt nede i dalen. Det ble gjort flere hundre observasjoner frem til 1984. I de mest aktive ukene opp til 20 observasjoner i uka.

PROJECT HESSDALEN

Etter at observasjonene ble kjent igjennom media kom det mange til Hessdalen for å se hva dette var, også forskere kom til den lille bygda i Sør-Trøndelag. En av dem var Erling P. Strand. Sommeren 1983 var han en

av grunnleggerne av Project Hessdalen, i dag er Erling leder av prosjektet. Det ble gjennomført en feltaksjon med instrumenter i dalen i januar 1984. I løpet av aksjonen ble det gjort 53 visuelle observasjoner, og det ble gjort flere instrumentavlesninger. Vinteren 1985 ble det gjennomført en ny feltaksjon. Aktiviteten hadde da gitt seg litt, og det ble gjort bare en observasjon.

STARTET PÅ NYTT

–Det var et problem i begynnelsen at lokalbefolkningen som så observasjonene ikke ble trodd, sier Erling. Etter hvert kom måleresultatene på film og bilder. I 1994 startet Project Hessdalen opp på nytt. Denne gangen som et prosjekt ved Høgskolen i Øst-

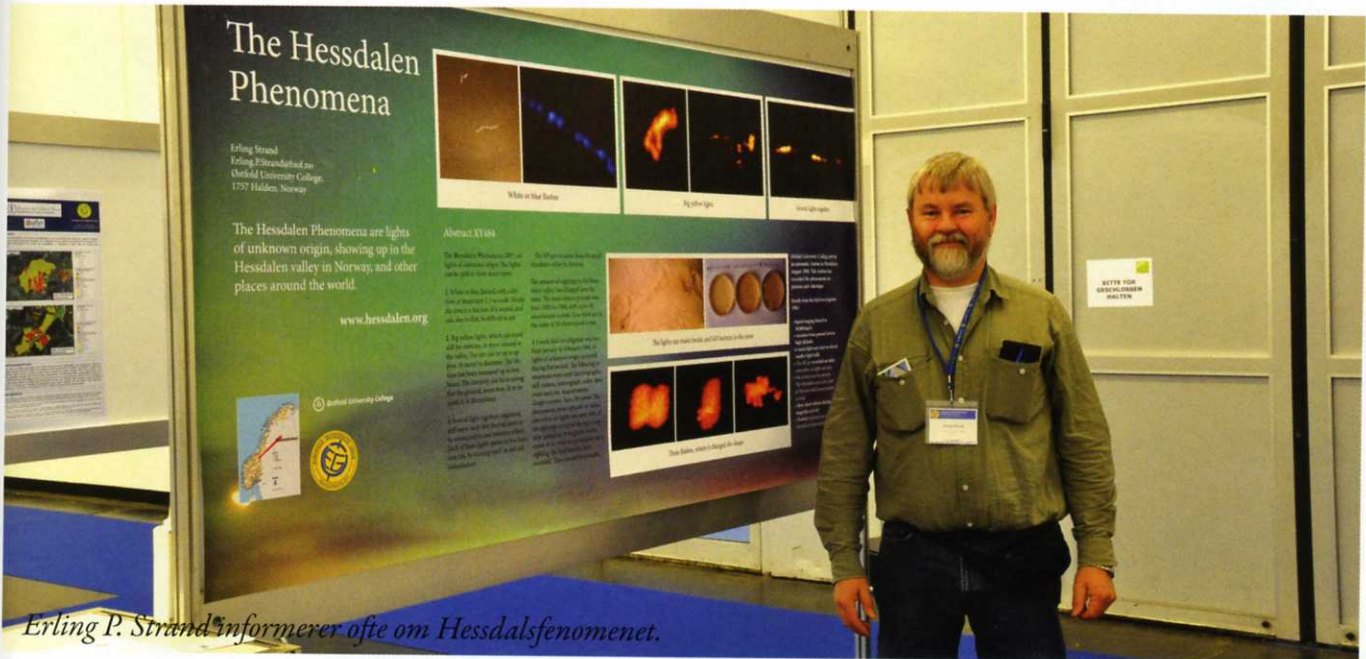
fold, fordi nå var Erling Strand ansatt der. Fortsatt ble det gjort observasjoner, men ikke så mye som først på 1980-tallet. Fordi Project Hessdalen er et prosjekt ved Høgskolen i Østfold er studentene aktivt inne i prosjektet. Studentene har laget en målestasjon som er satt opp i Hessdalen. Siden 2002 har over 600 elever og studenter vært i Hessdalen på Science camp. Også svenske ungdommer har vært med på Science camp. Elevene deltar i det pågående forskningsprosjektet. Ungdommene bor en uke i telt i området. Alle observasjoner som skjer blir notert. Og det har vært en del observasjoner når ungdommene har vært i Hessdalen.

HESSDALSROMMET

Hessdalsfenomenet har fått et eget rom, Hessdalsrommet på Inspiria Science Center i Sarpsborg. Rommet ble åpnet i mai 2013. Publikum kan delta i overvåkningen av Hessdalsfenomenet direkte fra Hessdalen. Hessdalen er blitt verdens kjent etter at Hessdalsfenomenet dukket opp. –Det er van-

skelig å si hva dette er for noe, men blir det forsket nok så tror jeg at man kan finne det ut en dag, sier Erling. Hessdalsfenomenet er ikke et nytt fenomen. Det er blitt funnet litt spor i tidligere historiebøker også om observasjoner i Hessdalen. Og eldre folk forteller også om observasjoner de har gjort i ungdommen. Forskerne

tar fenomenet alvorlig, kanskje kan de finne noe nytt innen vitenskapen. Fenomenet kan opptre i hurtige glimt eller vare noen sekunder, minutter og noen ganger opptil timer. Lysglimtene har forskjellige utseende. Det blir fortsatt gjort observasjoner i Hessdalen. Men nå er antallet nede i ca 20 observasjoner i året.

Erling P. Strand informerer ofte om Hessdalsfenomenet.

RØROS
mat fra Røros-traktene

Der graset gror sakte, blir mjølka ekstra god!
Lokal mjølk med fyldigere smak.